

*Спеціалізованій вченій раді Д 29.051.01
Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля (м. Київ)
Міністерства освіти і науки України*

ВІДГУК ОПОНЕНТА
доктора економічних наук, професора
Буднікевич Ірини Михайлівни на дисертацію
Бєлоусова Ярослава Ігоровича
**на тему «Просторова трансформація розвитку легкої промисловості
в регіонах України», що подана на здобуття наукового ступеня доктора
економічних наук за спеціальністю 08.00.05 — розвиток продуктивних
сил і региональна економіка**

**Актуальність обраної теми дослідження та її зв'язок із науковими
програмами, планами, темами**

Актуальність теми «Просторова трансформація розвитку легкої промисловості в регіонах України» обумовлена кількома ключовими факторами: легка промисловість є важливим сектором економіки, що забезпечує робочі місця та наповнює внутрішній ринок, а її розвиток впливає на соціально-економічну стабільність регіонів; просторова організація галузі в Україні нерівномірна, що призводить до дисбалансів у розвитку регіонів, сучасні умови, включаючи війну, вимагають переосмислення розміщення підприємств з урахуванням безпекових та логістичних факторів; цифровізація та автоматизація відкривають нові можливості для галузі, але вимагають змін у просторовій організації, зокрема створення інноваційних кластерів; питання сталого розвитку вимагають врахування екологічних аспектів виробництва, що також впливає на розміщення підприємств та інше. Поточна трансформація легкої промисловості має безprecedентно швидкий характер та змінює все: структуру та сегменти ринку, склад гравців та лідерів, драйвери попиту та пропозиції, умови та правила ведення бізнесу, усі процеси у виробництві, логістиці, маркетингу, бізнес-моделі та звичні шаблони бізнес-мислення. Таким чином, дослідження просторової трансформації легкої промисловості є важливим для забезпечення сталого та конкурентоспроможного розвитку галузі в Україні, особливо у повоєнний час.

У зв'язку з цим можна стверджувати, що тема дисертаційної роботи

Белоусова Я.І. є актуальною як з теоретичного, так і з практичного погляду та становить важливий науковий внесок у розвиток просторової економіки. На користь актуальності та наукової цінності аспектів, розглянутих та вирішених у дисертації Белоусова Я.І., свідчить використання результатів дисертаційної роботи під час виконання наукових тем, які мають державну реєстрацію. Так, використано результати дисертації у межах тематики наукових досліджень Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України (м. Київ), Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка Міністерства освіти і науки України (м. Суми) і Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України» (м. Київ).

При виконанні теми «Теоретико-методологічні основи управління для забезпечення сталого розвитку на регіональному рівні в умовах гібридних загроз та пост конфліктної трансформації» (Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України, номер держреєстрації 0119U100436, 2019-2021 рр.) досліджено умови просторової трансформації легкої промисловості в контексті реалізації цілей сталого розвитку на основі ESG-принципів. У рамках виконання теми «Інноваційні стратегії управління бізнес-процесами суб'єктів підприємництва» (Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, номер державної реєстрації № 0121U109191, 2021-2025 рр.) здобувачем сформовано архітектоніку науково-методичного інструментарію з оцінювання економічного розвитку регіону з урахуванням його просторового потенціалу та інноваційного аспекту. При виконанні теми «Вплив відновлення інфраструктури деокупованих територій на місцевий економічний розвиток» (Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України», номер держреєстрації 0124U003590, 2024-2026 рр.) здобувачем проаналізовано тенденції розвитку легкої промисловості у довоєнний та воєнний час, інтерпретовано результати просторового аналізу розвитку легкої промисловості у довоєнно-воєнний період, ідентифіковано наслідки мілітарного впливу на розвиток підприємств легкої промисловості та місцевих бюджетів.

Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Одержані результати підтверджують досягнення поставленої у дисертаційній роботи мети – розроблення теоретичних, методологічних та

прикладних зasad просторової трансформації розвитку легкої промисловості в регіонах країни у воєнно-повоєнний час. Завдання дослідження визначені чітко, їх виконання підкріплено відповідними висновками й положеннями наукової новизни. Мета і завдання реалізовані повною мірою завдяки застосуванню широкого спектра загальнонаукових і спеціальних методів аналізу, опрацюванню потужної інформаційної бази (загалом 302 джерела), апробації результатів наукового дослідження в діяльності цільових стейкхолдерів (5 довідок про впровадження).

Достовірність наукових висновків дисертаційного дослідження Белоусова Ярослава Ігоровича підтверджує використання положень чинного законодавства України, нормативно-правових документів уряду та профільних міністерств, статистичних матеріалів Державної служби статистики України, аналітичних матеріалів вітчизняних і міжнародних економічних організацій, монографічних видань, наукових розробок вітчизняних та зарубіжних авторів, інтернет-джерел, результатів соціологічних досліджень тощо.

Новизна результатів дисертаційного дослідження

Наукова новизна дисертаційного дослідження Белоусова Ярослава Ігоровича полягає у розв'язання наукової проблеми – розробленні теоретичних та методологічних зasad й практичного інструментарію конструктивної просторової трансформації розвитку легкої промисловості на підставі подальшого розвитку теорії просторової економіки, концептуалізації умов просторової трансформації в контексті реалізації цілей сталей сталого розвитку та розробки конструкта просторового розвитку легкої промисловості в регіонах з урахуванням декрементування просторового потенціалу України.

До основних наукових здобутків авторки варто віднести такі:

- набули подальшого розвитку загальнотеоретичні засади просторової економіки та просторового розвитку шляхом формування хронології та виокремлення фаз розвитку (класичної, фази розвитку теорії розміщення продуктивних сил, фази інтеграції просторових аспектів та сучасної фази), які відображають еволюцію поглядів та знань про економічний простір і підkreślують важливість інтеграції просторових аспектів у сучасну економічну державну політику, що сприяло уточненню ієрархії інструментів просторового планування в Україні та термінологічної квадри (с. 43-66);
- розвинуто класифікацію та типізацію просторових форм організації економіки на базі множинності організаційно-правових форм об'єднань

підприємств, видів і форм субрегіональної просторової локалізації шляхом формування фасетної класифікації (за типом організації, за рівнем інтеграції, за географічним розміщенням і за функціональним призначенням) та типізації комплементарних просторових форм організації економіки, які охоплюють диференційовані способи розміщення та взаємодії суб'єктів господарювання в економічному просторі у повоєнний час (с.67-86);

- обґрунтовано детермінованість адаптивної трансформації Європейської та Української концепцій просторового розвитку на основі загальнонаукових підходів та типології просторових соціоприродних систем, інформаційно просторово-часовій парадигмі, що дало змогу візуалізувати коло трансформації концепцій просторового розвитку України і Європи та актуалізувати розподіл повноважень органів влади щодо просторового планування на місцевому, регіональному та національному рівнях в умовах воєнного стану (с.87-111);
- уточнено дефініцію «Просторова трансформація розвитку», під якою розуміється процес змін у просторовій конфігурації економіки, населення та інших соціальних явищ, які відбуваються під впливом екзогенних та ендогенних факторів розвитку суспільства, що на основі аналізу економічних теорій регіонального розвитку в контексті просторових трансформацій сприяло виокремленню теоретичних ядер просторової економіки та ідентифікації основних атрибутів просторової трансформації регіональної економіки (ключових характеристик, типів, ефектів, варіантів, показників оцінки просторових трансформацій) (с.115 - 137);
- набули подальшого розвитку парадигма регіональної економічної політики та трансформації економічного простору шляхом систематизації теорій, теоретичних підходів до формування регіональної економічної політики та виокремлення територіально-просторового підходу, в бік якого спостерігається зміщення акценту в економічній теорії та практиці в країнах-членах ЄС, що дозволило синхронізувати інструменти просторового планування та регіонального розвитку, сформувати континуум регіонального розвитку в контексті трансформації економічного простору і розробити когнітивну карту формування парадигми регіональної економічної політики в економічному просторі України (с.138 - 162);
- дістало подальшого розвитку підхід до когерентності глобальних та регіональних чинників економічного простору країни шляхом визначення впливу перманентних глобальних тенденцій на економічний

простір України та проведення систематизації регіональних чинників, з виокремленням довоєнного та воєнного етапів, що дозволило сформувати тріаду когерентності глобальних та регіональних чинників і удосконалити класифікацію глобалізаційних чинників впливу на розвиток регіонів, яка враховує мілітарний вплив й об'єктивізацію глобальних і регіональних просторів в контексті формування економічного простору України (с.163 - 182);

- удосконалено методичний підхід до аналізу та оцінки соціально-економічного розвитку територій шляхом валідації методик, індикаторів та етапів такого оцінювання, дефініції розвитку територій, групування класичних методичних прийомів соціально-економічного аналізу, що дало змогу розширити систему принципів соціально-економічного аналізу розвитку територій шляхом додавання ще одного принципу – просторовість, який передбачає розумну, планомірну організацію простору міст, селищ, територіальних громад та регіонів із поєднанням адаптивного розміщення промислових та інших інфраструктурних об'єктів (с.186 - 203);
- сформовано науково-методичний інструментарій оцінювання просторового розвитку регіонів з урахуванням декрементування просторового потенціалу країни, який передбачає адаптацію моделей, методик, параметрів та показників оцінювання ефективності управління економічним розвитком регіону до мілітарних умов, модернізацію принципів, процедур та технологій оцінювання, що дало змогу розробити алгоритм пошуку предикторів альтернативних варіантів економічного розвитку регіону, евентуальні методики оцінювання ефективності й напрямів розвитку науково-методичного інструментарію з урахуванням інноваційного аспекту (с.204 - 222);
- набув подальшого розвитку підхід до конверсії методичних зasad та просторових баз даних, який ґрунтуються на композиції методичного інструментарію просторового аналізу та платформ просторових відкритих даних, зокрема геоінформаційної системи, що коригує етапність проведення просторового аналізу та його функції, дозволяє виокремлювати методичні підходи, які релевантні для аналізу просторового розвитку легкої промисловості в регіонах (с. 223 - 243);
- сформовано процедуру щодо проведення комплексного аналізу розвитку легкої промисловості, яка передбачає аналіз тенденцій розвитку легкої промисловості на основі сформованого комплексу показників в динаміці, побудову матриці SWOT-аналізу довоєнного розвитку легкої промисловості та виокремлення особливої ролі

маркетингового забезпечення, що дозволило визначити тренди просторової трансформації розвитку легкої промисловості (с. 248 - 270);

- дістали подальшого розвитку інтерпретація результатів просторового аналізу розвитку легкої промисловості у довоєнно-воєнний період, що було здійснено шляхом мапування просторового розміщення підприємств легкої промисловості (текстильного виробництва, виробництва одягу та шкіри й виробів зі шкіри) протягом 2010-2024 років, порівняння регіональної структури виробництва продукції легкої промисловості в цей період, врахування плану економіко-правових заходів щодо розвитку легкої промисловості в умовах воєнного стану; це дозволило в умовах воєнного стану констатувати збільшення державної підтримки підприємств легкої промисловості, які займаються виробництвом товарів для Сил безпеки і оборони України, що сприяло появі нових галузевих підприємств та просторової трансформації розвитку легкої промисловості (с. 271 - 293);
- ідентифіковано наслідки мілітарного впливу на розвиток підприємств легкої промисловості за результатами: аналізу динаміки дисконтованих обсягів реалізованої продукції суб'єктами середнього та малого бізнесу у сфері виробництва текстилю, одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів за 2010-2023 роки; компаративного аналізу фінансових результатів діяльності підприємств легкої промисловості; експрес-аналізу фінансових показників діяльності галузевих підприємств-лідерів, що дозволило побудувати матрицю оцінки наслідків мілітарного впливу на розвиток підприємств легкої промисловості України й визначити контроверсійність мілітарного впливу на розвиток легкої промисловості (с.294 - 327);
- обґрутовано та концептуалізовано умови просторової трансформації легкої промисловості в контексті реалізації цілей сталого розвитку на основі ESG-принципів, які консолідують стратегічні заходи для зменшення впливу легкої промисловості на зміну клімату, виснаження ресурсів та утворення відходів, дефіцит і забруднення води, пом'якшення негативного соціально-економічного ефекту, що формалізовано у виді економетричної моделі (розгорнутої та скороченої) просторової трансформації розвитку легкої промисловості в контексті реалізації цілей сталого розвитку (с.333 - 357);
- обґрутовано інерційність цифровізації просторової трансформації розвитку легкої промисловості в умовах воєнно-повоєнної економіки, яка обумовлюється такими ключовими тригерами як: розвиток

- цифрової економіки, цифрова трансформація регіонів України, впровадження геоінформаційної системи, які було конвертовано в характеристики (напрями, інструменти, показники, кейси, перспективи) цифровізації просторової трансформації розвитку легкої промисловості в умовах воєнно-повоєнної економіки (с.357 - 373);
- розроблено конструкт просторового розвитку легкої промисловості в регіонах країни у воєнно-повоєнний період, який ілюструє взаємозв'язки між модифікаторами й продуктивними параметрами просторових трансформацій розвитку легкої промисловості в регіонах з урахуванням наслідків війни (географічне розміщення виробництва, використання екологічних технологій, модернізація виробничих потужностей, інтеграція з європейськими ринками, соціально-економічні трансформації в регіонах), які відбиваються у системі розселення населення, діловій активності регіонів та залежать від розширення/ зменшення площ ризикованих (небезпечних) територій, що обґруntовує автентичність просторової трансформації розвитку легкої промисловості в регіонах країни у повоєнний період (с.374 - 411).

Оцінка змісту, структури та завершеності дисертації

Структура дисертаційної роботи класична, відповідає науковій традиції та вимогам до даного виду робіт – складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 423 сторінки друкованого тексту. Матеріали дисертації містять 48 таблиць та 58 рисунків, які наведено на 46 сторінках. Список використаних джерел з 305 найменувань розміщено на 37 сторінках, 8 додатків – на 31 сторінці.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, її зв'язок із науковими програмами, визначено мету, завдання, предмет, об'єкт. Описано методичний інструментарій дослідження, його теоретичну основу. Розкрито наукову новизну. Підтверджено апробацію результатів дисертаційної роботи. Зазначено обсяг роботи, її структуру.

У першому розділі дисертаційної роботи «*Теоретико-методологічні засади просторової економіки*» досліджено генезу теорії просторової економіки та просторового розвитку, теоретичні підходи до класифікації та типології просторових форм організації економіки й трансформацію Європейської та Української концепцій просторового розвитку.

У другому розділі дисертаційної роботи «*Теоретичні основи регіонального розвитку в контексті просторових трансформацій*»

проаналізовано економічні теорії регіонального розвитку та просторових трансформацій, парадигму політики регіонального розвитку в економічному просторі та когерентність глобальних й регіональних чинників в контексті формування економічного простору України.

Третій розділ дисертаційної роботи «Методичне забезпечення оцінки економічного розвитку регіонів та просторових трансформацій» розкриває методичний аспект аналізу та оцінки соціально-економічного розвитку територій, науково-методичний інструментарій щодо оцінювання економічного розвитку регіону з урахуванням його просторового потенціалу та методичні підходи до просторового аналізу та формування просторових баз даних.

У четвертому розділі дисертаційної роботи «*Економічний аналіз просторових трансформацій розвитку легкої промисловості в регіонах України у довоєнно-воєнний період*» висвітлено результати економічного аналізу розвитку легкої промисловості (довоєнний та воєнний часи), просторового аналізу розвитку легкої промисловості у довоєнно-воєнний період і результати дослідження мілітарного впливу на економічний розвиток підприємств легкої промисловості.

У п'ятому розділі дисертаційної роботи «*Формування конструкта просторового розвитку легкої промисловості в регіонах України в умовах воєнно-повоєнної економіки*» концептуалізовано умови просторової трансформації легкої промисловості в контексті реалізації цілей сталого розвитку, обґрунтовано тренди цифровізація просторової трансформації розвитку легкої промисловості в умовах воєнно-повоєнної економіки та розроблено конструкт просторового розвитку легкої промисловості в регіонах України.

Загальні висновки дисертаційного дослідження містять найбільш важомі результати. Список використаних джерел оформлено згідно зі встановленими вимогами. За змістом робота є логічною та відповідає спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях та їх відповідність встановленим вимогам

Основні положення дисертації опубліковано у 42 наукових працях, серед яких – 23 статті у наукових фахових виданнях України, 6 статей – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus і Web of Science, 13 публікацій – у матеріалах науково-практичних конференцій та інших наукових виданнях. Загальний обсяг публікацій – 20,92 д.а., з яких особисто автору належать 12,51 д.а.

Отже, ознайомлення зі змістом дисертації, науковими публікаціями та рефератом дає підставу стверджувати, що викладені положення та результати дисертаційної роботи базуються на вагому теоретичному та інструментальному фундаменті, є достовірними, обґрунтованими, такими, що пройшли необхідне обговорення у наукових колах та різні форми апробації. Зміст, обсяг та рівень опублікованих матеріалів дисертаційної роботи відповідають встановленим вимогам.

Значущість результатів дослідження для науки і практики, рекомендації щодо їх подальшого використання

Дисертація Белоусова Я.І. є самостійним завершеним науковим дослідженням, результати якого характеризуються практичною значущістю в контексті можливості їх застосування інституціями різного рівня у процесі просторової трансформації розвитку легкої промисловості в регіонах України. Ступінь впровадження рекомендацій автора та окремих результатів дослідження підтверджено відповідними документами установ та організацій, зокрема: Комітетом Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин, підкомітету з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу та виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції (довідка від 18.10.2024 року), Торгово-промисловою палатою України (довідка від 30.10.2024 року № 2510/1.2), Товариством з обмеженою відповідальністю «ДАНА-МОДА» (довідка від 05.11.2024 року № 05.11/2024), Науково-виробничим приватним підприємством «Пласт» (довідка від 27.09.2024 року № 276.3/18). Окремі положення дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля Міністерства освіти і науки України (довідка від 24.09.2024 №01-55/295) і Київського національного університету технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України (довідка від 01.11.2024 № 01-55/295).

У цілому, основні положення і рекомендації дисертації є теоретично доведеними та ґрунтуються на результатах проведених досліджень.

Відповідність змісту реферату основним положенням дисертації

Зміст реферату дисертації та його структура повністю відповідають основним положенням, висновкам і рекомендаціям дисертаційної роботи. Це дає змогу зробити висновок щодо їх ідентичності.

Відповідність роботи паспорту спеціальності

Дисертаційна робота Белоусова Я.І. відповідає таким пунктам паспорту спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка:

1. Фундаментальні теоретичні та науково-практичні проблеми соціально-економічного розвитку продуктивних сил країни та регіонів.
5. Моніторинг і стимулювання соціально-економічного розвитку держави та регіонів і просторової асиметрії розміщення продуктивних сил.
6. Теоретичні та методологічні засади та механізми подолання соціально-економічної диференціації регіонів і депресивності просторового розвитку.
8. Методологічні проблеми управління економічним розвитком регіонів і принципи, форми та заходи регіональної політики.
12. Територіальна структура та територіальна організація господарства України, напрями її удосконалення з урахуванням впливу новітніх регіональних і глобальних чинників.

Дискусійні положення та критичні зауваження по змісту дисертації

Попри загальну позитивну оцінку результатів наукового дослідження Белоусова Я.І., дисертаційна робота не позбавлена зауважень і дискусійних положень, що можуть стати предметом обговорень під час захисту, а саме:

1. Дисертаційна робота містить багато нових термінів та дефініцій – «просторова трансформація», «декрементування просторового потенціалу», «вимушено трансформований просторовий потенціал» тощо. Їх використання, без попередньої формалізації, зумовлює плутанину між поняттями та подекуди ускладнює сприйняття результатів проведеного дослідження. Доцільно було чітко визначити кожен з термінів, описати та обґрунтувати використання в контексті конкретної галузі дослідження.
2. Дисертація Белоусова Я.І. ґрунтуються на широкому спектрі теорій просторової економіки та регіонального розвитку, проте виникає потреба в більш детальному обґрунтуванні вибору конкретних теоретичних підходів, які автор обрав для наукового дослідження. На наш погляд, доцільно було більш чітко сформулювати, чому саме обрані моделі класифікації та типології просторових форм є найбільш релевантними для аналізу легкої промисловості в умовах воєнно-повоєнної економіки (п.п. 1.2), а також продемонструвати взаємозв'язок між ними та сучасними вимогами цифровізації та сталого розвитку.
3. Проведені дослідження спираються на численні методичні підходи, проте їх інтеграція у єдину методологічну систему виглядає дещо хаотичною та недостатньо структурованою. Бажано було б більш

детально описати та візуалізувати як саме поєднуються загальнонаукові методи, такі як аналіз, синтез, системний підхід та алгоритмізація, з конкретними методами просторового аналізу для оцінки ефективності управління економічним розвитком регіонів, а також надати порівняльний аналіз альтернативних методів (наприклад, метод рою часток проти інших алгоритмів оптимізації). Робота була б ще більш цікавою та методологічно корисною для регіональної науки при введенні додаткового параграфу, цілком присвяченого методології просторової трансформації розвитку легкої промисловості в регіонах України.

4. У дисертації представлено широкий спектр інформаційних джерел та сучасних технологій аналізу просторових трансформацій, однак не завжди зрозуміло, яким чином здійснюється їх верифікація та адаптація до специфіки воєнно-повоєнних умов. Було б доцільно надати більш детальний опис процесу пошуку необхідних статистичних даних, а також проаналізувати обмеження використання цифрових платформ, зокрема геоінформаційних систем, у контексті відновлення виробничої інфраструктури. Це стосується четвертого (*Економічний аналіз просторових трансформацій розвитку легкої промисловості в регіонах України у довоєнно-воєнний період*) та п'ятого (*«Формування конструкта просторового розвитку легкої промисловості в регіонах України в умовах воєнно-повоєнної економіки»*) розділів дисертаційної роботи.
5. Дисертація містить напрацювання щодо концептуалізації умов просторової трансформації легкої промисловості в контексті реалізації цілей сталого розвитку на основі ESG-принципів (параграф 5.1.). Проте, необхідно більш детально обґрунтувати, як саме ці принципи впливають на виробничі процеси в напрямі зменшення негативного впливу на довкілля, яким чином їх імплементація сприятиме просторовій трансформації легкої промисловості у повоєнний час. Варто було розглянути можливості адаптації міжнародного досвіду у впровадженні ресурсозберігаючих технологій в українських регіонах після війни на прикладах країн, які відновлювались після воєнних дій, зокрема досвід Хорватії, Боснії Герцеговини тощо.
6. У роботі автор висвітлює проблему мілітарного впливу на розвиток легкої промисловості, проте опис методів оцінки цих впливів та наслідків війни потребує додаткового роз'яснення. Було б корисно більш детально описати, як розраховуються показники зменшення виробничих потужностей, як враховується релокація підприємств та

зміни логістичних маршрутів, а також як ці фактори впливають на загальний просторовий розвиток галузі (параграф 4.3.). Бажано було провести кореляційний аналіз або побудувати багатофакторну модель.

7. Автор вдало формує конструкцію просторового розвитку легкої промисловості та групування регіонів за рівнем потреби державної підтримки, проте питання практичної реалізації запропонованого конструкту залишаються недостатньо розкритими (параграф 5.3). Було б доцільно надати конкретні приклади, як можуть бути впроваджені у реальну практику управління регіональним розвитком, а також оцінити економічну ефективність та можливі ризики їх впровадження в умовах сучасної економічної нестабільності та воєнного стану.

Наведені зауваження жодним чином не применшують наукової й практичної цінності отриманих результатів, які є обґрунтованими й достовірними, а деякі з них можуть стати підставою для подальших наукових досліджень.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Белоусова Ярослава Ігоровича є завершеним цілісним науковим дослідженням з достовірними результатами, які розв'язувати проблему обґрунтування теоретико-методологічних основ та розроблення прикладних рекомендацій щодо конструктивної просторової трансформації розвитку легкої промисловості на підставі подального розвитку теорій просторової економіки, концептуалізації умов просторової трансформації в контексті реалізації цілей сталей сталого розвитку та розробки конструкта просторового розвитку легкої промисловості в регіонах з урахуванням декрементування просторового потенціалу України. Мета і завдання виконані. Сформульовані висновки розкривають основні наукові результати.

Дисертація оформлена згідно зі встановленими вимогами, має наукову і практичну цінність, а також за змістом відповідає паспорту спеціальності 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Наукові положення, висновки та рекомендації, представлені здобувачкою у рефераті, належним чином розкриті та обґрунтовані. Результати дисертації відповідним чином оприлюднено, наукові розробки мають належний рівень практичного впровадження. За наданою довідкою, дисертація пройшла перевірку на платформі StrikePlagiarism і підтвердила оригінальність авторських здобутків.

Можна зробити висновок, що дисертаційне дослідження Белоусова Ярослава Ігоровича на тему «Просторова трансформація розвитку легкої

промисловості в регіонах України» є самостійною і завершеною науковою працею, що відповідає вимогам, які встановлені до дисертації та здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, відповідно до пп. 7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1197 із відповідними змінами, а її автор Белоусов Ярослав Ігорович заслуговує присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.05 - розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри маркетингу, інновації та регіонального розвитку економічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор економічних наук, професор

I.I.B Ірина БУДНІКЕВИЧ

